

David & Leigh Eddings: Vanhemmat jumalat. Unennäkijöiden 1. kirja
(The Elder Gods. Book one of The Dreamers, 2003)
Karisto 2004.

Kömpelöä fantasiaa

Mieleen muistuvat ajat, jolloin Eddingsin uusin tuotos oli vielä odotettu tapaus. Nykyään ensireaktio tahtoo olla lähinnä 'hoh hoijaa'. Tällä kertaa David ja Leigh Eddingsin yhteistä uusinta tuotantoa edustaa fantasiateos *Vanhemmat jumalat – Unennäkijöiden 1. kirja*. Eddingsien fantasia koostuu nuorempien ja vanhempien jumalien hallitsemasta maailmasta, jossa pahan voimat uhkaavat 'hyviä tyyppejä'. Puolustaakseen kansojaan vanhemmat jumalat puuttuvat asioiden kulkuun, ja palkkaavat muiden maiden kansoja apuun. Apuna ovat myös nuoremmat jumalat, ns. unennäkijät, jotka eivät ole tietoisia omista voimistaan. Tai niin kaikki ainakin kuvittelevat.

Eddingseillä on se perustavanlaatuinen ongelma, että tarinoiden kantavat ainekset eivät toimi. Raa'asti yleistäen voi sanoa, että Eddingsien tarinoissa on aina jumala tai jumalia, jotka eivät periaatteessa voi puuttua asioihin, mutta jotka kuitenkin puuttuvat asioihin. Samoin aina on tapahtumia, jotka ovat ennalta määrättyjä, mutta joita kuitenkin pystytään muuttamaan. Lisäksi tarvitaan liuta (yleensä juoppoja ja teräväkielisiä) sankareita, jotka kutsutaan pelastamaan tilanne. Kaiken lisäksi yleensä löytyy vielä isompi jumala, joka periaatteessa voisi sormiaan napsauttamalla laittaa koko sekasotkun kuntoon. Tällaisista tarinan aineksista syntyy sen luokan ristiriitoja, että kokonaisuus ei yksinkertaisesti toimi.

Unennäkijöiden ensimmäisessä kirjassa edellä mainitut ongelmat oikein loistavat. Lisäksi Eddingsien kehittelemä tarina on puutunut, ikään kuin lukisi Eleniumin tai Tamulin tarujen toisintoja. Nimet, paikat ja henkilöhahmot ovat ehkä vaihtuneet, mutta juoni ei ole muuttunut miksiäkään: hyvät vastaan pahat keskiajan maailmaa muistuttavassa fantasiassa. Tarinan rakenne on kömpelö, ensimmäisessä kirjassa ei loppujen lopuksi tapahdu juuri mitään, ja yritykset elvyttää sitä vitsikkäiden henkilöhahmojen dialogeilla eivät toimi. Kirjan voi tiivistää yhteen lauseeseen: Unennäkijöiden 1. kirja on henkilöhahmojen esittelyä, valmistautumista sotaan ja vihollista vastaan juonittelua. Tarina ei ensinnäkään kerkeä edes kunnolla alkaa, ja sitten loppuu kuin seinään. Hoh hoijaa. Lopussa tunnelmat ovat lähinnä raivonsekaiset: tällainen kirjallisuus pilaa koko fantasiagenren.

Maria Loikkanen